

ՀԱՌԼ ՄՈՎԱԶ ԿԸ ՄՊԱՆԱՅ
ԵՐՈՒՍԱԳԼԵՄ. 18 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Պաղեստին-
ցի պատասխանատուները երեկ քննարկում էին
խորալեկան բանակի սպայակոյտի պետ Շառլ
Մովազի յայտարարությունը. թե իսրայելեան
բանակը պատրաստ է հրաայել եւ ուղղա-
թիւնը գործածելու պաղեստինցիներուն դէմ,
եթէ իտովուրիւններ ծագին պաղեստինեան
շրջաններուն մէջ:
Մովազ ըսաւ. թէ հակառակ անոր որ բա-
նակցութիւնները կը շարունակուին պաղես-
տինեան առանցքին վրայ. սակայն, իսրայել
խոստումներ կը նախատեսէ յառաջիկայ վեց
ամիսներուն ընթացքին:
Պաղեստինցի պաշտօնատարներ ըսին, թէ
Մովազի յայտարարութիւնը ցոյց կու տայ, որ
Պարաք իսրայելութիւն չ'ուզէր:

ԱԶՁՈՒՍԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE և أدبية - جريدة يومية سياسية وأدبية - إيشا ذروويشيان

1500 Լ.Ռ. 7300-ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 82 (20545) ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ, 19 ՅՈՒՆԻՍ 2000 10 ԷՁ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՆ
ՄԷՋ ԵՐԿՈՒ ՌՈՒՄԲԵՐ ԿԸ ՄՊԱՆԵՆ
ԱՌՆՈՒԱԶՆ ԵՐԿՈՒ ՅՈՒԹԻ
ՆԻՒ ՏԵԼՆԻ, 18 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Անուսաղ
երկու հոգի սպանուեցաւ եւ 10 ուրիշներ վի-
րաւորուեցան, երբ երկու ռուսներ պայքեցան
օրոպիսի կայարանի մը մօտ: Սպանուեցան
ուր տարեկան աղջնակ մը եւ անձնօր անձ
մը:
Ռուսները պայքեցան խնդրած շրջանի
մը մէջ:
Ռատիկանութիւնը անմիջապէս քննութիւն
բացաւ ստուգելու համար ռուսներուն տեսա-
կը՝ նկատի ունենալով, որ ոչ ոք ստանձնեց
պայքումներուն պատասխանատուութիւնը:

ՀԱՄԱՐԱՆԿ ԼԻԲԵՐԱԼՆԵՐԻ ՄԵՐՇԻՈՒՄԻՆ

ԱՊԱՆՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՈՒՐԴԸ ՈՐԴԵԳՐԵՅ ՔՈՖԻ ԱՆԱԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ - ԱՆԱՆ ԿԸ ՅՈՒՄԱՅ ԱՅՍՈՐ ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ ԼՈՒԾԵԼ ԱՌԿԱՅ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄԱԿԻ Ապահովութեան
խորհուրդը, մարաթոն բա-
նակցութիւններէ ետք,
երկէ ուրիշըրեց Քոֆի
Անանի տեղեկագիրը, որ կը
հաստատէ, թէ Իսրայել
ամբողջացուցած էր իր հե-
ռացումը իր քաղաքներէ հո-
ղամասերէն, թիւ 425 որո-
շումին հիմամբ:
Ապահովութեան խոր-
հուրդը, սակայն, Ռուսիան
գոհ չ'էր անաղաղ-
ութեամբ, որ կը պնդէր
չորրորդը տեղեկագիրը,

եթէ Լիբանան համաձայն
չ'գտնուի, իր յայտարարու-
թեան մէջ նշեց, որ սահմա-
նին վրայ հաւանաբար կան
խախտումներ, նկատի ու-
նենալով, որ Անան իր տե-
ղեկագիրը յանձնած է անց-
եալ Ուրբաթ օր:
Ապահովութեան խոր-
հուրդի յայտարարութիւնը
կարդացուեցաւ հրապա-
րակաւ այժմու նախագահ
Ֆրանսայի ներկայացուցիչ
Ժան Տաւիտ Լապիթի կող-
մէ:

ՊՂԱԳԵՍՏԻՆԵՐԻ ՄՐԱՅԷԼԵԱՆ ԲԱՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՈՒՄԵՐՆԿԱԿՐՆԵՆ ԿՐ ՓՈՒՍԿՐՈՒԹԻՆ ՇՐՋԱՆ

ՕԼՊԱՅԹ ՊԻՏԻ ՓՈՐՁԷ ԻՐԱՐՈՒ ՄՕՏԵՅՆԵԼ ՊՂԱԳԵՍՏԻՆԵԱՆ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏՆԵՐԸ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախա-
րար Մատթիւ Օլպրայթ, որ յառաջիկայ շարժուան մէջ
Միջին Արեւելք պիտի այցելէ, կ'ըսէ, թէ պիտի փորձ
իրարու մօտեցնել պաղեստինցիներուն եւ իսրայէլացի-
ներուն տեսակէտները՝ կամրջելու համար տակաւին գո-
յութիւն ունեցող բացութիւնը:
Օլպրայթ իսրայէլ եւ պաղեստինեան շրջաններ պիտի
այցելէ այս ամսուան աւարտին՝ ներկայ լոյսայէ ետք
ժողովրդավարութեան միջազգային խորհրդատուովին,
որ տեղի պիտի ունենայ Յունիս 27ին, Լեհաստանի մէջ,
յայտնեց արտաքին գործոց նախարարութիւնը:
Օլպրայթ տեսակցութիւններ պիտի ունենայ պաղեստինցի
եւ իսրայէլացի ղեկավարներուն հետ:
Օլպրայթ ղիտեյ տուաւ, որ պաղեստինցիներն ու իս-
րայէլացիները տարակարծիք են յատկապէս՝ Երուսա-
ղէմի, սահմանագիծերուն, գաղթականներուն եւ բնա-
կեցման վայրերուն մասին, որոնց գծով տակաւին հա-
մաձայնութիւն մը չ'է գոյացած հակառակ անոր որ
բանակցութիւնները կը շարունակուին:

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԹԱՄՄԱՄ ՍԱԼԱՄԻ

Հ. Յ. Գ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն ներ-
կայացնող պատուիրակութիւն մը ընկերակցու-
թեամբ նայկական երեսփոխանական պլոքի ներ-
կայացուցիչ Սեպուհ Յովնանեանի, Շաբաթ 17 Յու-
նիսին ալցելուիլին մը տուաւ երեսփոխան Թամ-
մամ Սալամի. անոր հօրեղբոր՝ Սալթե Սալամի
մահուան առիթով:

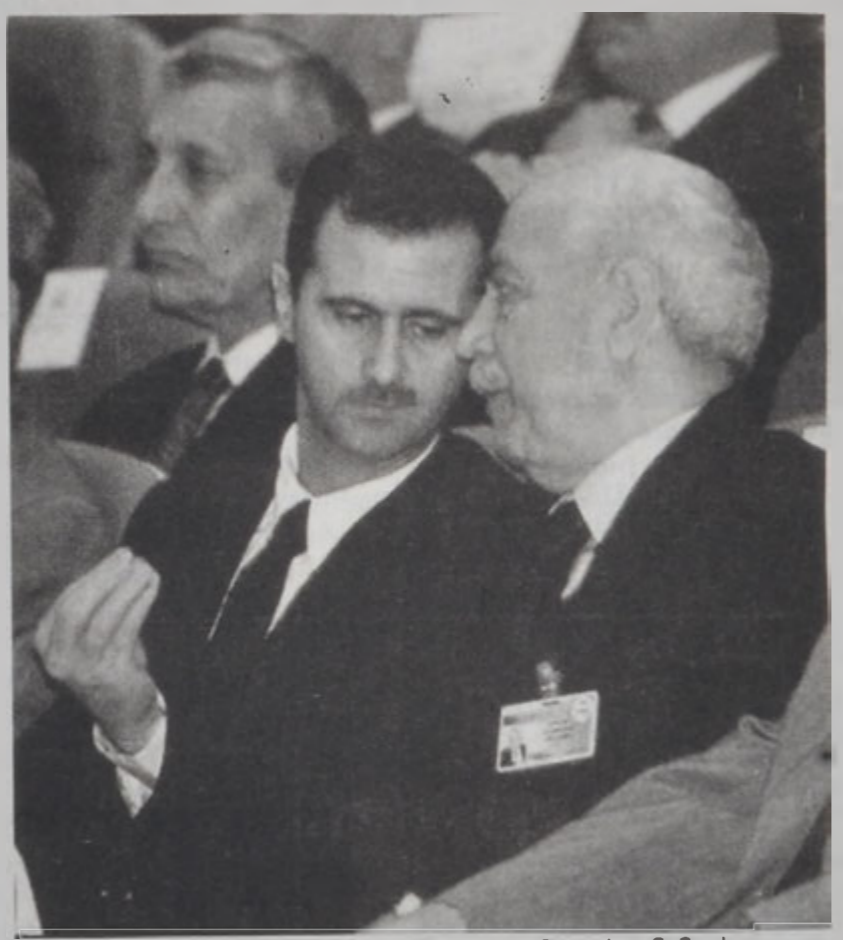
ՊՂԱԳԵՍՏԻՆԵՐԻ ՄՐԱՅԷԼԵԱՆ ԲԱՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՈՒՄԵՐՆԿԱԿՐՆԵՆ ԿՐ ՓՈՒՍԿՐՈՒԹԻՆ ՇՐՋԱՆ

Մինչ այդ, Ուաշինկթընի մօտ գինուորական երկու
խորհրդներու մէջ բանակցող պաղեստինեան եւ իսրա-
յէլեան պատուիրակութիւնները աւարտեցին իրենց հան-
դիպումները եւ համաձայնեցան այս շարժուան ընթաց-
քին Իսրայէլի կամ պաղեստինեան շրջաններուն մէջ
շարունակել բանակցութիւնները:

ՍՈՒՐԻՅԻ ՊՂԱԳԵՍՏԻՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴՎՈՒՄԻՆ ԲԱՅՍՈՆ ՆԻՍՏԻՆ ԽՕՍԷ ԱՌՆՈՂՆԵՐԸ ՇԵՇՏԸ ԴԻՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՎԱՐ ԳԻՄԱԳԻԾԻՆ ՌԻ ԳԱՂԱՓԱՐԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎՐԱՅ

ՋՕՐ. ՊԱՇՇԱՐ ԱՍԱՏ ՊԱԱՍ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱԻ

Սուրիոյ իշխող Պաաս
կուսակցութիւնը երկէ միա-
ձայնութեամբ կուսակ-
ցութեան ղեկավար ընտրեց
Գոր. Պաշշար Ասատը:
Խորհրդատուովին բաց-
ման նիստը, որուն կը մաս-
նակցէին 1038 պատուի-
րակներ, յատկացուեցաւ
Հաֆէզ Ասատի գովաբա-
նութեան եւ նուաճումնե-
րուն սուրիական թէլ արա-
բական շրջանային գետնի
վրայ:

Ջօր. Պաշշար Ասատ եւ պաշտպանութեան նախարար
Մուսթաֆա Թլաւ կը խորհրդակցին խորհրդատուովին
ընթացքին:

Գերով գրադող խմբակը մարզերու մէջ: Խմբակը
վաւերացնէ տնտեսական
պիտի պահանջն նաեւ տըն-
ու վարչական բարեկար-
գումները, որոնք արդէն
իսկ սկսած են կարգ մը
Տար. ք Էջ 10

ԱՊՏԱԼԼԱ ԹԱԳԱՌՈՒ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՆՇԱՆԱԿԵՅ ԱԼԻ ԱՊՈՒ ՌԱՂԷՊԸ

ԱՄՄԱՆ, 18
(ՌՈՅԹԸՐԶ).- Յոր-
դանահի Ապտալ-
լա թագաւորը Կի-
նբու, իւրաքանչիւր քըն-
նարկելու համար կուսակ-
ցութեան երեք տեղեկա-
գիրներէն մէկը: Տեղեկա-
գիրները կ'առնուին Պաաս
կուսակցութեան քա-
ղաքական, տնտեսական եւ
կազմակերպչական գոր-
ծունէութեան: Իւրաքան-
չիւր խմբակ քննարկել
ետքաղական գիրքներէն մէ-
կը առաջարկներ պիտի
ներկայացնէ նոր ղեկավա-
րութեան: Կը նախատես-
ւի, որ տնտեսական հար-

Ալի Ապու Ռաղէպ՝ Յորդանահի
նոր վարչապետը:
Տար. ք Էջ 10

ՊՂԱԳԵՍՏԻՆԵՐԻ ՄՐԱՅԷԼԵԱՆ ԲԱՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՈՒՄԵՐՆԿԱԿՐՆԵՆ ԿՐ ՓՈՒՍԿՐՈՒԹԻՆ ՇՐՋԱՆ

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵՐԻ ՔՆՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ ՄԸ

Պաղեստինցի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ
երկէ քննադատեցին իսրայէլեան բանակի ընդհանուր
Տար. ք Էջ 10

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՊԱՏՈՒՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ԹՈՒՐԲՈՅ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ՔՆՆԱՐԿԷ ՋՈՒՐ ՆԵՐԱԾԵԼՈՒ ԿԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐՈՒՍԱԳԼԵՄ. 18 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Իսրայելեան պե-
տական պատուիրակութիւն մը այս շաբաթ Թուր-
քիա պիտի մեկնի՝ ջուր ներածելու կարելիութիւն
ները քննարկելու համար, յայտնեց ազգային են-
թակառոյցի նախարարութեան մէկ բանբերը, Կի-
րակի օր:
Ջուրի իսրայէլացի մասնագետներու նախատե-
սութեամբ 2001 թուականին նախորդ երկու տարի-
ներուն նման անձրեւի հետեւաբար նաեւ ջուրի
տագնալով պիտի արձանագրուի, եթէ այլ աղբիւր-
ներ չ'գտնուին:
Թուրքիա մեկնող պատուիրակութեան մաս պի-
տի կազմէն ելնումուքի, ազգային ենթակառոյցի,
արտաքին գործոց եւ առողջապահութեան նախա-
րարութիւններու ներկայացուցիչներ:

ՔՈՒՅԻ ԱՆԱՆԻ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԸՆԹԱՅԻՆ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵԻԷԼԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՊԵՏԸ Է ԴԻՄՆՈՒԱԾ ԸԼԼԱՅ ՊՂԱԳԵՍՏԻՆԵԱՆ ԴԱՏԻՆ ԱՐԴԱՐ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿՐԱՅ

Կ'ԸՍԵ ԻՐԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՂԵԿԱՎԱՐԸ

ԱՃԱԿ ՂԵՍԱԿԻ ԽԱՄԵՆԵԻԻ ԳԵՏ:

ԹԵՀՐԱՆ, 18 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Իրանի գերագոյն
ղեկավար այսօրվա Ալի Խամենեյի Կիրակի օր
ըսաւ, որ Միջին Արեւելքի իսրայելութիւնը պետք
է հիմնուած ըլլալ պաղեստինցիներուն դատին
արդար լուծման վրայ:
Տար. ք Էջ 10

ՄՊՏԻ ԵՐԿԻՐԵՐՈՒ ՂԵԿԱՎԱՐԵՐՈՒՆ ՎԵՏԱԺՈՂՈՎԸ ՄՈՍԿՈՒՍՅԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ՔՆՆԱՐԿԷ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԿԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ՄՈՍԿՈՒՍ, 18 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Նախկին խորհրդ-
դալին 12 պետութիւններու ղեկավարները յա-
ռաջիկայ շաբաթ Մոսկուայի մէջ կայանալիք վե-
հաժողովի մը ընթացքին աւելտրական համա-
ձայնութիւն մը պիտի քննարկեն, հաղորդեց ու-
սական Ար. Ար. Էր. լրատու գործակալութիւնը
Կիրակի օր. մէջբերելով արտաքին գործոց նա-
խարարութիւնը:
Նախարարական աղբիւրներ յայտնած են, թէ
Ա. Պ. Հասարակապետութեան սահմաններէն
նէրս ալատ աւելտուրի գօտիի մը առեղծուք
Յունիս 21ի վեհաժողովին օրակարգի գլխաւոր
Տար. ք Էջ 10

ՌՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ Կ'ՈՂՋՈՒՆԷ ԿՈՒՍԻՆՍՔԻԻ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին Շաբաթ օր
Երուսաղէմի իր շրջապատյալ աւարտին վերադարձաւ
իր երկիրը, ուր գինք կը սպասէր անկախ լրատու աղ-
բիւրներու մեծագոյն «կայսրութեան» սեփականատէր
Վլատիմիր Կուսինսքիի ձերբակալութեան եւ յանկար-
ծակիւրդն ազատ արձակման գծով ծայր տուած հարցը,
որ որոշ չափով ժխտական ազդեցութիւն ունեցած էր
շրջապատյալին ընթացքին:

Կուսինսքի, որ Միտիա-ՄՕՍԹի սեփականատէրն է,
Երեքշաբթի օր ձերբակալուած էր ապօրինի կերպով
մեծ գումարներ գրպանած լոյսալու յանցանքով, քայլով
մը, որ մտաւարութիւններ արթնցուցած էր՝ մամլոյ
ազատութեանց վրայ նոր ճնշումներու գծով:
Փութին Հինգշաբթի օր Պերլինի մէջ յայտնած էր, թէ
իր կարծիքով Կուսինսքիի ձերբակալութիւնը չափա-
յանց խիստ քայլ է, սակայն ան ընդգծած էր, թէ դատա-
խազութեան սպասարկութեան վրայ որեւէ ազդեցու-
թիւն չ'ունի, լուրջով, թէ անիկա քաղաքականորէն ան-
կախ է:

Կուսինսքի Ուրբաթ օր պաշտօնապէս ամբաստան-
ւած էր ապօրինի կերպով մեծ գումարներ գրպանելու
յանցանքով: Ան ուշ գիշերին ազատ արձակուած էր՝
առանց որեւէ լրացատրութեան, այն պայմանաւ, որ երկ-
րէն չ'հեռանայ:

Ռուս քաղաքական անձնաւորութիւններ ողջունած
են Ռոշուրը, սակայն յայտնած, թէ դէպքը մտահոգիչ
հարցերու դուռ կը բանայ:
Ազատական Եապրոս կուսակցութեան անդամ Սեր-
գէյ Իվանեքո ձայնասփիւռի «Էլիս Մոսքովի» կայանին
րած է, թէ կարգ մը դրական պայմաններու կողքին,
թէ հանրային կարծիքը որոշ ազդեցութիւն մը ունի
իշխանութիւններուն վրայ, կայ նաեւ այն մտահոգու-
թիւնը, թէ «Ռուսիա տակաւին երկար ճամբայ ունի
կտրելիք օրէնքի վրայ հիմնուած ընկերութիւն մը դառ-
նալու համար»:

Մոսկուայի քաղաքապետ Եուրի Լուժքով, որ անցեալ
շաբաթակալութիւն առաջարկած էր րանտին մէջ Կուսինս-
քին փոխարինել, յայտնած է, թէ գայն ազատ արձակե-
լու որոշումը նոյնքան կամայական է որքան ձերբակա-
լութեան որոշումը:

Նիւ Եորքի մէջ Հրկական Համաշխարհային Քոնկրէ-
սը գոհունակութիւն յայտնած է Կուսինսքիի ազատ ար-
ձակման գծով, սակայն նշած է, թէ անոր ամբաստա-
նութիւնները տակաւին ի գօրու կը մնան: Կուսինսքի
Քոնկրէսի ռուսական մասնաձիւղին նախագահն է:

ՌԻԱՇԻՆԿԹԸՆ Կ'ՈՂՋՈՒՆԷ

Մ. Նահանգներ շատ արագօրէն հակադարձած էին
Ուրբաթ օր, դրականօրէն պահատելով Կուսինսքիի
ազատ արձակումը:

Պերլինի մէջ, վարչապետ Կերիարտ Շրէտտերի ար-
տաքին քաղաքականութեան գլխաւոր խորհրդատու Մի-
քայլ Սթանլոր րած է, թէ գերմանացի ղեկավարը բա-
նալի դերակատարութիւն ունեցած է Փութինը քաջալե-
րելու մէջ, որ Կուսինսքիի ազատ արձակումը ապահո-
վէ:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

Kensington University - U.S.A.

Offers Bachelors, Masters, Doctorate Degrees
(BBA, BA, BSc/MBA, MA, MSc/Ph.D.) In:

- * Business Administration
- * Business Computers
- * Banking & Finance
- * Marketing & Management
- * Accountancy & Auditing
- * Computers Science
- * Economics
- * Hotel Management

IN ASSOCIATION WITH:

Beirut Business College - Lebanon

Organization by Dr. KEVORK H. KEBABJIAN Ph.D.
Emeritus Professor of Business & Economics
Hamra, Abdul Aziz St - Yared Bldg., Beirut - Tel. 01 - 346138

ՅԱՐՈՒԹԻՆԸ ԻՐ ԼՐՈՒՄԻՆ ՀԱՍԱԾ

Ստորև թարգմանաբար կու տանք «Կուրակ» լրատուական գործակալությունը առնուած յօդուած մը, որուն հեղինակը «Ազատութիւն» ծայրասփիռի կայանի երեսնամբնակ թղթակից Էմիլ Դանիէլեանն է:

Յօդուածը կ'անդրադառնայ Հայաստանի ներքին քաղաքական կեանքի վերադաստորման եւ նախագահական իշխանութեան գործընթացին:

Հայաստանի նախագահ Ռոյպէրթ Քոչարեանի համար անցնող եօթը ամիսները շատ դժուարին պէտք է որ եղած ըլլան՝ սկսելով 27-28 Հոկտեմբերի անքուն գիշերէն, երբ ան բանակցեցաւ տանկներու վրայ վարչապետներ պատանակուած զինեակներու նետ: Այդ դէպքին յաջորդեց այն կասկածը, թէ ինք կը կանգնէր խորհրդարանի մէջ պատահած արիւնահեղութեան ետին, ինչպէս նաեւ կառավարութեան այլ թեւերէն եկող վարկաբեկիչ յարձակումները, որոնք կը սպառնային իր նախագահութեան: Քոչարեան այնպէս տկար եւ մեկուսացած էր, որ կը բուէր. թէ կրնար իր դիրքը զիջել ուրիշին:

Հետեւեալը նախագահը կրնայ դժուարութիւն ունենալ հաւատալու Հայաստանի քաղաքական կեանքէն ներս ներկայ անցուղարձեւում: Իր աչքին առջեւ սկսած է փուլ գալ իր քաղաքական հակառակորդներուն հրաշալի գործակալութիւնը: Քանի մը լաւ ուսումնասիրուած քաղաքական, որոնք իշխանութեան պայքարին մէջ ապահոված են իր յաղթանակը, Քոչարեան վերստին կը ներկայանայ իբրեւ Հայաստանի ղեկավարութեան ամենէն գորտուր դէմքը: Ան վերջերս հաստատեց նոր կառավարութիւն մը, ուր բանալի պաշտօնները ստանձնած են իր հաւատարիմները:

Նոյնիսկ նոր վարչապետը Անդրանիկ Մարգարեան, որ ամիս մը առաջ Քոչարեանի ամենատարած հակառակորդներէն էր, ներկայիս կը ձգտի շեշտել նախագահին հանդէպ իր հաւատարմութիւնը: «Այսուհետեւ պէտք է խուսափել հանրապետութեան նախագահին, կառավարութեան եւ խորհրդարանին միջեւ ամենաբարձրագոյն կապերէն, որ մեր պետականութեան

նիւթերը կը խախտէ», ըսաւ խոնարհ Մարգարեան մը Մայիս 13ին, իր անակնկալ նշանակումին յաջորդ օրը: «Իրականութիւնը այն է, որ ամէն մարդ յագեցած է կառավարական ներքին սահմաններէն եւ աւերիչ հեղքերէն, որոնք կը սպառնան երկրին ապահովութեան եւ չեն մեկնիր մեր ազգային շահերէն»: Ըստ տեղական դեմոկրատիաներու մեծամասնութեան, այս հաշտարար յայտարարութիւնը Մարգարեանի «Միասնութիւն» դաշինքի գլխավորած հակաքաղաքական համախմբումին անձնատուութիւնը կը բուլ ըլլալ:

Կառավարական տուայտանքին ակնեղեւ աւարտը Հայաստանի եւ նմանապէս շրջանին համար ունի կարեւոր անդրադարձներ:

Առաջին, ան կրնայ թոյլ տալ իշխանութիւններուն կեդրոնականու երկրին ընկերատնտեսական հսկայ դժուարութիւններուն վրայ, փոխանակ անխմաստ կերպով իրարու հետ վիճաբանելու: Կառավարութեան բնականոց գործունեութիւնը նաեւ կենսական է Լեւոնային Լաւրաբալի Հանրապետութեան հարցին գծով բանակցութիւնները յառաջ մղելու, բան մը, որ կը նկատուի Հարաւային Կովկասի կայունութեան բանալին: Այս մարզէն ներս Հայաստանի եւ Ազրայեյի նախագահները յայտարարած են, թէ յառաջընթաց արձանագրուած է, եւ աւելի զօրաւոր Քոչարեան մը աւելի անկաշակոյ պիտի զգայ, բանակցութիւններուն ընթացքին: Բայց տակաւին յստակ չէ, թէ ուժի կեդրոնացումը պիտի լինի Հայաստանի քաղաքական դրութեան ժողովրդականացում: Ի վերջոյ, վերջին տասնամեակներուն ծաւալող քաղաքական հակամարտութիւններուն ընթացքին հասարակ ժողովուրդը փաստօրէն իօսք ունեցած չէ:

Հայաստանի մէջ 20 Մայիսին յայտարարուած նոր կառավարական դահլիճին կազմութիւնը յստակացուց, որ կառավարական մրցակցութիւնը աւարտած է Քոչարեանի յաղթանակով: Պաշտօնականութեան նախարարի դժուար պաշտօնը ստանձնեցաւ Սերժ Սարգսեանին՝ նախագահական վարչապետութեան գլխավորողը, եւ ցարդ «Միասնութիւն» դաշինքին գլխավոր բըշնամիներէն մէկը: Տակաւին երկու ամիս առաջ, Մարտի սկիզբին, Մարգարեան եղած էր հեղինակներէն մէկը Քոչարեանի ուղղուած եւ Սարգսեանի պաշտօնակալութիւնը պահանջող դաշինքին վերջնագրին:

Անոնք կը մեղադրէին նախագահին աչքադուր խորհրդարանի հրացանած գործիւններուն իրականութիւնը բացառապէս կոչուած զինուորական դատարարութեան ճիգերը իր փառանքալուսնացումով: Վարչապետ Մարգարեան ապշեցուց թղթակիցները, երբ Սարգսեանի նշանակումը որակեց «հիշդ» քաղ մը:

Քաղաքականապէս զգալուն հետագօտութիւններու նկատմամբ տարբեր կեցածքներ Հայաստանի տագնապին առաջը կը կազմէին: «Միասնութեան» երկու հեղինակաւոր առաջնորդներ՝ նախկին վարչապետ Վազգէն Սարգսեան (ոչ մէկ կապ Սերժին հետ) եւ խորհրդարանի նախագահ Կարէն Գեորգիան, մաս կը կազմէին 27 Հոկտեմբերին խորհրդարանի դահլիճը խուժած զինեակներու կողմէ սպաննուած ուր պաշտօնատարներու խումբին: Յաջորդ օրն իսկ ինկոնք ոճրագործները յանձնուեցան ոստիկանութեան եւ այն տղաուորութիւնը կար, որ հարցը դիւրութեամբ պիտի լուծուի:

«Միասնութեան» անդամներէն շատեր անմիջապէս կասկածեցան, որ Քոչարեանն է սպանութեանց ետին կանգնող կազմակերպիչ ուղեղը: Ենթադրութեան հիմքը այն էր, որ պետութեան առաջնորդը գոհ չէր Մայիս 1999ի խորհրդարանական ընտրութիւններուն դաշինքին ապահոված յարաբանակն յաջորդող իշխանութեան անպաշտօն բաժանումով: Ինչպէս մեզի վերջին նախագահին մօտիկ խորհրդակցութեան մէկուն ձեռքակալութիւնը աւելի եւս ուժ տուաւ այդ տեսութեան: Խորհրդակցութեան Այնթապի Յարութիւնեան մեղադրուած էր զինեակները դրդելու յանցանքով: Անոր ձեռքակալութեան պատճառով ծայր տուաւ հակաճանաչութիւն մը դատարարութեան կողմէ հարցին մօտեցման շուրջ: Քոչարեանամէտ շրջանակը կը մեղադրէր իշխանութիւնները նախագահին կողմակիցներուն դէմ ամբաստանութիւններ հնարելու գծով: Մէջեղեւ եկան նաեւ իօսքեր, թէ բանտարկուած կասկածելիներու հետ վատ վարուած են:

Բռնեղբու պատերազմը մէկ մասն էր կառավարական մրցակցից հատուածներու սաստկացող վեճին: Երկրպագի Կա-

մաւորական Միութեան առաջնորդներէն ոմանք, իբրեւ «Միասնութեան» ազդեցութեան տակ գտնուող դաշնակիցներ, յստակօրէն պահանջեցին Քոչարեանի հրաժարումը: Եւ նախագահին ու վարչապետ Արամ Սարգսեանի (սպաննուած վարչապետի եղբայրը) միջեւ յարաբերութիւնները ստացան հակասումի ընթացք՝ անդամալուծելով կառավարութիւնը:

Ճակատումը իր գագաթնակէտին հասաւ Մարտին, Քոչարեանի յղուած վերջնագրին հրապարակումով: Կ'անկախուէր, որ «Միասնութեան» կողմակիցը քննիչները բնաւ պիտի տային սպանուած իր խորհրդարանական սպանութիւններուն մեղաւորից նկատելով նախագահական շրջանակէն այլ անդամներ: Բայց այդ մէկը չպատահեցաւ, որովհետեւ շատ հաւանաբար քննիչները պէտք եղած փաստերը չունէին:

Հետագային պատահած դէպքերը փաստեցին քուլիսեան քաղաքականութեան մէջ Քոչարեանի գերակայութիւնը: Ան հակահարուած տուաւ Մարտ 14ին՝ պաշտօնի բարձրացում տալով «Երկրպագի» ինքնակազմի քանակի քանի մը բարձրաստիճան հրամանատարներու, յաջողելով իշխանութեան պայքարի մէջ բանակին չեզոքութիւնը ապահովել: Վարչապետ Սարգսեան գայրացած էր, որ բանակին մէջ փոփոխութիւնները կատարուած էին առանց իր գիտութեան: Բայց Քոչարեանի թշնամիներուն համար յոռեգոյնը տակաւին պիտի գար: Ապրիլի սկիզբին Երեւանի ատենակիցներէն մէկը նախադատական արգելափակում մը ազատ արձակեց նախագահի խորհրդական Ա. Յարութիւնեանը, հետաքննութեան տալով ծանր հարուած մը: Հետաքննութեան վիճարարոյց պետը զինուորական գլխավոր դատարար Գագիկ Ջահանգիրեան երկու շաբաթ ետք ենթարկուեցաւ այլ վարկաբեկումի մը, երբ Քոչարեան զինք զուշացուց մասնակցելու խորհրդարանական այն նիստերուն, որոնք պիտի քննարկէին հետաքննութեան ընթացքը: Դատարար զինք «Երկրպագի» եւ «Միասնութեան» դաշինքի հետ սերտ կապեր ունի, ըսուեցաւ, որ քաղաքական գործընթացներու չմասնակցի, այս թէժը ան կը ընդհատուի կողմնակից իր պաշտօնը:

Այս սպանուած խորհրդարանական մեծամասնութեան մօտ յառաջացող գայրութիւնի հակազդեցութիւն մը: Տարակարծութիւններ ծայր տուին նախագահին դէմ՝ «Միասնութեան» մասին: Սակայն շուտով այս ընտրանքը անխորհրդատուութեան: Ըստ Հայաստանի սահմանադրութեան, նախագահը կրնայ «Միասնութեան» ենթարկուել միայն պետական դաւանանութեան եւ այլ ծանր ռիսկներու համար, եւ ոչ մէկ փաստ կար, որ Քոչարեան այդպիսի արարքներ գործածէ: Աւելի ինչ, նախագահը կրնայ օրինակաւ լուծել խորհրդարանը անոր պաշտօնին անցնելէն մէկ տարի ետք, այս պարագային՝ Յունիսի սկիզբը: Այս եւս պատճառ եղաւ, որ օրէնսդիրները համագործակցութեան բոլոր կամուրջները աւերելու հառաջ լաւապէս մտածեցին:

Հարցը անուսակցութեան դարձաւ Մայիս 21ին, երբ Քոչարեան պաշտօնազրկեց վարչապետ Սարգսեանը, միաժամանակ կառավարութեան անդամներէն ոմանք մեղադրելով իրենց սահմանադրական պարտականութիւնները կատարելու փոխարէն «քաղաքական խաղեր» իրականացնելու յանցանքով: «Մեր սահմանադրութիւնը կ'ենթադրէր կառավարութեան սերտ գործակցութիւնը նախագահին հետ: Պէտք է գոյութիւն ունենայ մէկ իւր մը, որուն անդամները կը հետապնդեն միեւնոյն նպատակը», ըսաւ պետա-

կան հետախուզիչ ընթացումը նախագահական յայտարարութիւն մը. «Ի՞նչպիսի տարաբար պիտի իրենք մը չէր գոչացած»: Այս արմատական քայլը հակաքաղաքական հակառակ մէջ յառաջացուց մեծ հեղք մը, որ կանխորոշեց նախատեմի աւարտը: «Երկրպագի» Միութիւնը, որ հիմնուած էր սպաննուած վարչապետին կողմէ եւ թիկունք կանգնած էր անոր յաջորդող եղբոր, պահանջեց Քոչարեանի հրաժարականը՝ պատուիրելով «Միասնութիւն» դաշինքին նոր կառավարութեան կազմութեան մասին չբանակցիլ նախագահին հետ (հակառակ պաշտօնապէս ոչ կառավարական կազմակերպութիւն մը ըլլալու իրողութեան, Միութիւնը զօրաւոր ազդեցութիւն ունի Հայաստանի քաղաքական կեանքին վրայ): Սակայն իմբակցութիւնը նախընտրեց նախագահին հետ համագործակցիլ, որոշում մը, որ բազմաթիւ պատերազմի վեճերու ներքին կողմէ դատարարութեան իբրեւ «դաւանանութիւն» եւ «դատաւրութիւն»: Այսպէս յստակացաւ, որ «Երկրպագի» ըլլալու Քոչարեանի զօրակալութիւնը դէմ լծակներ չունէր, յատկապէս երբ «Երկրպագի» առաջնորդներ մէկ կողմ դրին ուժի գործածութիւնը: «Ցուցեք պիտի ընենք, մենք մեզ պիտի աչքենք, բայց ժողովուրդին դէմ բնաւ զենք պիտի չբարձրացնենք», ըսաւ «Երկրպագի» գործօն տարբերէն մէկը զգացումով յորդող հաւաքի մը ընթացքին, Հայաստանի զինուորական գերեզմանատան մէջ, ուր թաղուած է Վազգէն Սարգսեանը:

Միջնայո տարակարծութիւնները իրարացան նաեւ Հանրապետական Կուսակցութեան եւ Հայ Ժողովրդային Կուսակցութեան (ՀԺԿ) միջեւ, որոնք կը կազմեն «Միասնութիւն» դաշինքը: Անոնք անհամաձայն եղան Քոչարեանի կողմէ ճշդելի վարչապետի անունին շուրջ: Քոչարեան շահագործեց նաեւ այս վեճերը, հակառակ ՀԺԿի առարկութիւններուն, պաշտօնը յանձնելով Հանրապետական դեկաւար Մարգարեանին: ՀԺԿ մեծեց հանրապետականներուն հետ պատասխանատուութիւն ստանձնելու կարողութեան մէջ, որուն կազմը աւելի խորացուց հեղքը «Միասնութեան» մէջ: Առաւել, այոքը կը կրօնցուց խորհրդարանին վրայ իր հակակշիռը, երբ «Երկրպագի» երեսփոխանները (ընտրուած «Միասնութեան» ցանկով) որոշեցին բաժնուիլ խորհրդարանական ֆրակցիային «Միասնութեան» մնաց խորհրդարանի 131 արձուցներէն միայն 49ը:

Ինչպէս որ գոյութիւնը ներկայիս կասկածի տակ է: Ասոր գիտակցից հանրապետականները ներկայիս իրենց քաղաքական ապագան ապահովելու միջոցներ կը փնտրեն: Կարգ մը մասագերեզման կը կարծեն, թէ անոնք ստիճանաբար աւելի պիտի թեքին դէպի Քոչարեան՝ Հայաստանի քաղաքական կեանքէն ներս ստեղծելով հիմնական վերադաստորում մը: Կառավարութեան այլ հատուածներ արդէն իսկ անցած են նախագահին կողմը: «Ներկայիս գրեթէ անկարելի է սահմանադրական միջոցներով զինք (Քոչարեանը) վար առնել իր պաշտօնէն», գրեց քաղաքական վերլուծող Ադալի Ենոքեան Երեւանի «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի 24 Մայիսի թիւով:

Վերջին դէպքերը ցոյց կու տան, թէ Հայաստանի 45ամեայ նախագահը (Ղարաբաղի բնիկ եւ անոր պատերազմի դեկաւար) քաղաքական հակառակորդները ծուկի թերեւոյն իր կատարելութեամբ կը մնայ նախարարի: Սակայն երկու տարուան իր նախագահութիւնը տնտեսական անբաւարար բարելաւում բերաւ ապագատեսակետներին: Հայաստանեան տնտեսութիւնը յետխորհրդային լճացումէն զուրկ բերելու եւ Ազրայեյի նախ հաշտութեան եզրի մը յանգիլը պիտի ըլլան իրեն ուղղուած գլխավոր մարտահրաւերները: Եւ ան պիտի շարունակէ կասկածի մէջ ըլլալ, այնքան ատեն որ երկիրը չի գիտարանցել Հոկտեմբերի խորհրդարանական արիւնահեղութեան մասին ճշմարտութիւնը:

Թարգմանեց՝ ՂԵԹ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՆԵԿԳՈՏՆԵՐ «ՆԱՅՈՅ ԱՆԽԱՐ»ԷՆ

Երիտասարդ գրողը դիմում է խմբագրին.
- Ասացէ՛ք, ընդհանրապէս որեւէ յոյս կ'այ, որ իմ պատմուածքը կը սպորի ձեր ամսագրում:
- Այո, ի հարկէ: Բոլոր մարդիկ էլ մահկանացու են: Ես էլ յաւերժ չեմ ապրելու...

- Ուսուցիչներին աշխատավարձ տուէ՛ք:
- Բժիշկները գործադուլ են անում:
- Բժիշկներին աշխատավարձ տուէ՛ք:
- Գիտնականները գործադուլ են անում:
- Գիտնականներին աշխատավարձ տուէ՛ք:
- Միաժամանակ գործադուլ են անում ուսուցիչները, բժիշկները ու գիտնականները:
- Ոստիկաններին աշխատավարձ տուէ՛ք:

Մի գրող պատմում է ծանօթին.
- Պատկերացնում ես, երկվ մտնում եմ տուն ու ինչ եմ տեսնում. երկու տարեկան թոռնիկս պատահողտում է վերջին վէպիս ձեռագրերը:
- Իսկ ի՞նչ է, նա արդէն կարողացա՞նք է կարդալ...
* * *

Մի ծերուկ հարցնում է միւսին.
- Ասա, քո մանկութեան երազանքներից գոնէ մէկն իրականացե՞լ է:
- Այո, երբ հայրս մագերիցս բռնած ինձ քար էր տալիս դպրոց, ես երազում էի ճաղատ լինելու...
* * *

Հարց հայկական ծայրասփիռին.
- Ի՞նչ տարբերութիւն եկեղեցում եւ քաղի-նոյում աղօթողների միջեւ:
- Պատասխան.
- Զագինոյում աղօթողներն աւելի անկեղծ են:
* * *

- Հայրիկ, աչքերդ փակած կարո՞ղ ես ստորագրել:
- Այո, իսկ ի՞նչ կայ:
- Այդ դէպքում ստորագրի վիճակացոյց ...
* * *

- Ուսուցիչները գործադուլ են անում:

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆԻ ԳԵՈՐԳ ՀԱՐՊՈՅԵԱՆ ՎԱՐՄԱՐԱՆ
Չալքա հեռ. 04-711565
2000-2001 տարեշրջանի նախնական արձանագրութիւնները տեղի կ'ունենան 20-րդ դեպտեմբերի 14 Յունիսին մինչեւ Նոյեմբեր 14 Յունիս, ամէն առաւօտ ժամը 9:00էն մինչեւ 12:00 բացի Շաբաթ եւ Կիրակի օրերէն:
Գիւրացնելու համար վերամուտի աշխատանքները, նախկին աշակերտները պարտին այժմէն իսկ արձանագրուիլ:
Նորեկ աշակերտներէն կը պահանջուի բերել՝
1- Ինքնութեան թուղթի լուսապատճեն,
2- Երկու լուսանկար,
3- Մկրտութեան հաստատագիր,
4- Նախորդ տարուան վիճակացոյց եւ բարի վարույց վկայագիր:
Փոխադրակառքի սպասարկութիւնը ապահովուած է բոլոր շրջաններուն համար:
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՀԱՅ ԿՐԹԱՎԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԵՌԵԹԻՒՆ
ՀԱՅԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿ
(Գործակցութեամբ եւ հովանաւորութեամբ Երեւանի Պետական համալսարանի)
Հիմնարկին 2000-2001 տարեշրջանի հին թէ նոր ուսանողներու արձանագրութիւնները տեղի կ'ունենան 19ին 30 Յունիս 2000, ժամը 9:00էն 1:00, Համալսարանի Նշան Փալանճեան ձեմարան (Չոբուք Էլ Պլաթ):
Հեռ. 01 - 375410
ՖԱՒՕ 01 - 375411
● Մուտքի քննութիւնները տեղի պիտի ունենան Հոկտեմբերի սկիզբը: Գիշերօթիկ ընդունուելու համար թեկնածուները պարտին իրենց դիմումնագիրները ներկայացընել մինչեւ 15 Օգոստոս 2000:
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

գրականություն եւ մշակույթ

ՄԵՐ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՆՆԵՐԸ

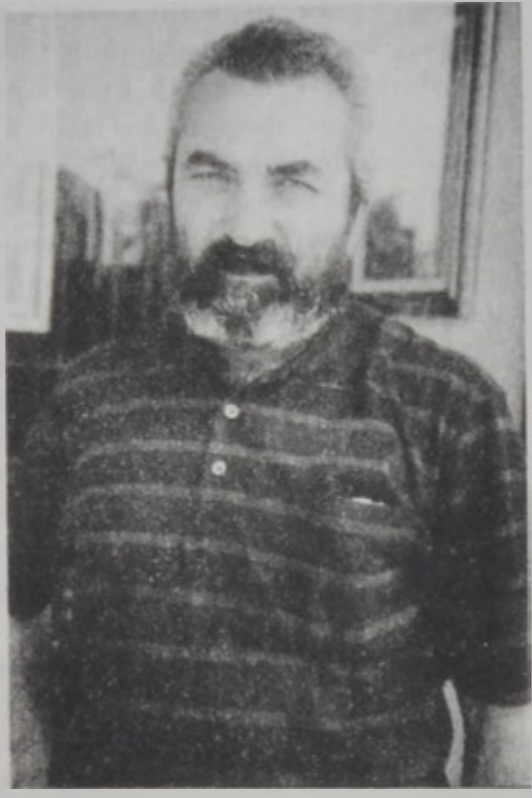
ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉ ԵՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՂ ՀԱՄԼԷԹ ՄԱԹԵՒՈՍԵԱՆԻ ՀԵՏ

Ինչպէս յայտնի է մեր ընթերցողներուն, անցնող Փետրուարին Անթիլիասի մայրավանքի «Կիլիկիա» թանգարանին մէջ տեղի ունեցաւ յատկանշական ցուցահանդէս մը Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Զոհրաբեանի Լիբանան այցելութեան առիթով: Հայաստանի Ազգային պատկերասրահէն բերուած էին յիսուն գեղանկարներ, Յովհ. Այվազովսկիէն մինչեւ մեր օրերը: Այս բարձրորակ ցուցահանդէսին եւ ցուցահանդէսի կազմակերպիչ Շահէն Խաչատրեանն ու թանգարանի վերանորոգման բաժնի վարիչ եւ գլխաւոր գեղանկարիչ - վերականգնող Համլէթ Մաթեւոսեանը: Այս առիթով «Կիլիկիա» թանգարանի տնօրէն Եփրեմ Կար. Թապալեան գեղեցիկ գաղափար ունեցաւ վերանորոգել կարգ մը հին ու վնասուած գեղանկարներ:

Ապրիլին Պէրոսեան եկան Համլէթ Մաթեւոսեանն ու իր օգնականներէն մէկը, նոյնպէս մասնագիտութեամբ գեղանկարիչ - վերանորոգող Իկոր Պողոսեանը:

Այս առիթով հետաքրքրական եւ խիստ շահեկան հրոյց մը ունեցանք Համլէթ Մաթեւոսեանի հետ, գորկո տանք ստորեւ:-

ուշ վերածնունդի ստեղծագործումներ, որոնց գրեթէ կէսը կատարել էմ ռուսական դպրոցի մեթոտով: Այս վերջինը վերաբերել է մասնագետներին անմասնաճանաչելու արդիւնքին: Այս օրերէն շուրջ մէկուկէս տասնեակ վերանորոգող վարպետներ, մեծ հետաքրքրութեամբ սովորում էին իրենց համար նոր մեթոտն ու տալիս էին նեղ մասնագիտական հարցեր: Ես պէտք է որ մի նշում անեմ: Այս երկու դպրոցներին տարբերութիւնը ոչ միայն գործադրուող արհեստագիտական ձեւերն են, այլ նաեւ օգտագործուած նյութերու տարբերութիւնը:

Գեղանկարիչ եւ վերանորոգող Համլէթ Մաթեւոսեան

Հ.- Տատակացեալու համար կրնա՞ք օրինակ մը տալ:

Պ.- Օրինակի համար, ռուսական մէջ օգտագործուող «ձկան տսինձը», որ անփոխարինելի է, չի օգտագործուում եւրոպական դպրոցի մէջ:

Հ.- Իսկ փոխադարձաբար կը տիրպետէ՞ք նաեւ եւրոպական մեթոտին:

Պ.- Ի հարկէ, Փարիզի մէջ ֆրանսացիներին ռուսական մեթոտը ուսուցանելուց յետոյ, նրանցից փոխադարձաբար սովորեցի արեւմտաեւրոպական վերանորոգման մեթոտը, որին լիովին տիրպետում եմ արդէն եւ օգտագործում իմ աշխատանքային գործընթացի մէջ:

Հ.- Վերադառնա՞ք մեր բուն խնդիրն. ինչ գեղանկարներ եւ ինչպէս վերանորոգեցիք Անթիլիասի մէջ:

Պ.- Իմ ալտարի գալու գլխաւոր նպատակը Կալեցիի նշանաւոր «Տիրամայրը մանկան հետ» կտաւի վերանորոգումն էր: Այս կտաւը պատկերում է ընթացքի նշանակալից (անհանգիստ դառնալու ջանք) վնասուած էր. ինչպէս դուք տեսնում էք նկարի մէջ: 270x107 սմ. մեծութեամբ այս իւղանկար-կտաւը պէտք ուներ ամբողջական վերականգնման եւ բուժման: Որպէս մեր մեծագոյն գեղանկարիչներից՝ Կալեցի լաւագոյն գեղանկարներից մէկը, ինձ հարկաւոր էր մեծ զուշուրիւն եւ բժանդիրութիւն, որովհետեւ այս գործը եմ քաղաքում էր մեծ պատասխանատուութիւն: Երկամսեայ հետեւողական աշխատանքներից յետոյ այժմ նկարը արդէն իսկ աւարտած է «Կիլիկիա» թանգարանում՝ զբոսայգիում եւ արժանի տեղ:

Հ.- Ուրիշ այլ նկարներ վերանորոգեցի՞ք:

Պ.- Ընթացքում վերանորոգուեց երկու արժեքաւոր գեղանկարներ.

Ա.- ԺԸ. դարու հայ ալտարի նկարչի մի աշխատանք, ուր պատկերուած է Յիսուս Մանուկն ու Յովհաննէս Մկրտիչը: Այս նկարը վերանորոգուեց Երուսաղեմի Կալեցիի վերանորոգողների ջանքով:

Ա.- ԺԸ. դարու իտալական ուշ վերածնունդի պատկերում մի անյայտ հեղինակի գեղանկար, ուր պատկերուած է աւետման տեսարանը: Սանոյնում անմիջապէս վատ վիճակում էր: Այս գեղանկարը եւս ամբողջութեամբ վերականգնուեց եւ նախկինի հետ դրուեց թանգարանի ներսում: Յիշեալ էր քստեղծագործութիւնների զուգահեռ, իրագործուեցին նաեւ մասնակի վերանորոգման աշխատանքներ շուրջ քսանհինգ կտաւների վրայ, որոնց մէջ կարելի է առանձնիկ նշանակալի վեհափառ հօր ընդունարանում գտնուող Արսէն Շապուհեանի ծովանկարը: Ի հարկէ այս բոլոր վերանորոգման աշխատանքները իրականացնել է Արամ Ա. վեհափառի հովանաւորութեամբ եւ օրհնութեամբ: Նա ծրագրել է վերոյիշեալ երեք նկարների վերանորոգման բացումը կատարել յատուկ շուքով, նրա իրերով կառուել Հայաստանի Ազգային պատկերասրահի եւ «Կիլիկիա» թանգարանի պատույն տնօրէն Շահէն Խաչատրեանին:

Հ.- Գիտենք, որ Արամ Ա. վեհափառը ձեզի վստահած է «Կիլիկիա» թանգարանի գեղանկարներու վերահսկման աշխատանքները:

Պ.- Այո, վեհափառը ինձ յանձնարարել է, որ մի քանի տարի անգամ մը գամ եւ ստուգումներ կատարեմ թանգարանէն ներս: Ի միջի այլոց բոլոր թանգարաններում վերահսկման աշխատանքները պարտադիր լինում են:

Հ.- Քիչ մը առաջ դուք քոյք, որ Հայաստանի Ազգային պատկերասրահի վերանորոգման աշխատանքներու բաժնի վարիչն էք: Հին կան նաեւ արուեստի այլ տեսակի գործեր, ինչպէս՝ քանդակ, ջրանկար, գծանկար, եւ այլն...

Պ.- Այո, այս բոլորը համարուելով վերականգնման մէկ բաժին, ունի իր եմբարձարանները, իր նեղ մասնագետներով: Առաջինը եւս մարտի 1-ին է գեղանկարի բաժինը, որի մէջ մտնում է նաեւ թեմբերային իրագործուած արքայատկերների տեսակը, որ առանձնապէս տուկտեղ ունի պատկերասրահի մէջ: Նրան յաջորդում է կրօնական ջրանկարի, ջրանկարի, վիմապատկերի եւ այլ արուեստի տեսակներ: Երրորդ տեղը բռնում է քանդակը, իսկ դրանից յետոյ գալիս է կիրառական արուեստը, որ իր հերթին ունի իր եմբարձարաններն ու նրանց համապատասխան վերանորոգող վարպետներ: Ինչպէս՝ գործագործութիւն, մետաղագործութիւն, փայտամշակութիւն, ասեղագործութիւն եւ այլն:

Հ.- Գուր սորանկարչութիւնը յիշեցիք գեղանկարչութեան կողքին: Այս մէկը եւս կը մտնէ ձեր մասնագիտութեան մէջ:

Պ.- Ի հարկէ, որովհետեւ գեղանկարչութեան եւ թեմբերային սրբապատկերային արուեստները իրարից անբաժան են իրենց արհեստագիտութեամբ եւ հմտական ու ներկատեսակների առումներով. սրբապատկերային մէջ են, որ վերանորոգող արուեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

Հ.- Վերանորոգող վարպետ ըլլալու համար գեղանկարիչ ըլլալը պայման է...

Պ.- Գեղանկարչութեան պարագային՝ այո, որովհետեւ ի վերջոյ գործ եւ ունենում նկարչութեան եւ նկարչական նկարչական իբրեւ վերանորոգող արհեստագետը պէտք է որ տիրանայ թէ՛ մէկի եւ թէ՛ մյուսի արհեստագիտութիւններին:

ՄԱՆՈՒԹԵՆ ԶԱՄԱՔ

Ավանյ ուրուականներն էն օրօրուն Թաց քամիների երախներուն սառը, երբ բեռնաթափումի սնանկ մի պահ ապրեց Օրն իրիկնացած. եւ կատարեալ էր մարդը, եւ կատարեալ էր արիւնը, որ թափուել էր երկնքից եւ աճել հողի վրայ:

Ավանյ պատրանքներն էն ցուրծակուն Որմնաքարերը մթութեան մէջ, երբ օրօրուն էին թլուտ լեզուակները Գիշերային զանգերի. եւ կատարեալ էր աղօթքը արեղայի եւ կատարեալ էր թշուառութիւնը, որ կառնել էր մարդկութեան կոկորդից...

Ավանյ երգերն էն գրուն Բերանբաց բանաստեղծները, երբ մոլորեալ էր հաչը Աստուածասպան-Չարչարանաց գիշերի մէջ. եւ կատարեալ էր զայրոյթը անենցու եւ կատարեալ էր ճրագալոյցի երկնքն, եւ կատարեալ էր պայծառակերպութիւնը հայոց,

որ դատարը է դառնալու Ապառնի ու անցեալ դարերի:

1999 թ. Շուշի

ՍԼԱՅՔ

Մառախալապատ ու մոյլ է երկնոն, Զամին սառն է մերկութեան պէս կը դողայ, Գիշերաբանս իմ մոլորեալ ծովերում-Աչքերիս մէջ արցունք-արցունք կը լողայ:

Եւ հողին իմ, պարարտացեալ ցաւերով, Չգեցած է թրատումներ մերկացեալ, Մահուան դիմաց, ուր մեղսածոր վերքերով Փոթորկուն է յաւերժական մի անցեալ:

Վաղըջական օթեանն իմ անտունի Այս մութ ու սեւ տիեզերքի ծովի մէջ Դանգանակ է, ընծայասիրտ եւ վերին - Օրունակ պահանջ, աղքատի սիր, դարի վեճ...

Տիեզերքի ո՞ր անկիւնում է արդեօք, Ան դիմակաւ հարուածներին անտեղեակ - Ողջակիզուած յայգաբացն իմ, որ ոչ ոք Չուզեց թաղել անգամ ծովում անյատակ:

... Բայց կը լողայ գիշերանաւն իմ շոյալ Աստղերի մէջ լոյս - փոթորիկ զգեցած, Ծով, պահպանիր քայքայից մէջ դու նրան, որ ցոլեցիրք ալիքներով իմ յագեցանս:

1999 թ. Շուշի

Կեանքն հատել է արդէն Սահմանն հաճեցարանի. Մենք ձեռնունայն ու լուռ Դեգերում ենք յառնող անապատներն ի վեր ...

Եւ ջերմութիւնն արեան, որ ժառանգել ենք մենք

Կեանքներում ցաւի - Թափուել է մեր վերջին փշուր հացին:

Արդ, խոնջանքի վերջին Մրուրն անգամ ըմպած մեր խորտակուած փառքի - Վերջին խարխիսն ենք մենք ծովը նետում, Վերջին աղերսներով Գաղտնագրեր թողած մեր պատերին - Որմնահիւսքն ենք կերտում Չայն բարբարոյ ի լուր յանապատի:

Եւ ապստամբ մտքի հառնարանում շաղոխ խարազանուած մի լոյս Դասալքեալ բառից արեան բոյր է քանում հողի վրայ մեռնող, Ծաղրահանդէսի մէջ վճռումի անհաշտ դար է կերտում

Եւ ծաւալում խորհուրդն Արարչածին, որ յառնել է վիհից սարսափներին

2000 թ. Երեւան

Յարութիւն Կալեցի «Տիրամայրը Մանկան հետ» վերանորոգումէն առաջ

Եմ նաեւ վերանորոգման կարգ մը գործեր: Ապր 1999ին նրա իրերն էին փարիզ՝ Լուվր թանգարանի կից գործող վերանորոգման հիմնարկի կողմից, ուր նրանց մասնագետներին հետ փորձակալել ենք կարեւոր գիտելիքներ՝ վերանորոգման արհեստագիտութեան հետ առնչուող:

Հ.- Ըստ երեւոյթի, գոյութիւն ունին վերանորոգման երկու դպրոցներ...

Պ.- Այո, համաշխարհային առումով վերանորոգման երկու մեծ դպրոցներ գոյութիւն ունեն: Արեւմտաեւրոպական եւ ռուսական: Մինչ Խորհրդային Միութեան փլուզումը այս երկու դպրոցները գործում էին անջատաբար, սակայն այժմ սերտ կապեր կան այս երկու դպրոցների ներկայացուցիչների միջեւ՝ միշտ նպատակ ունենալով փրկել անցեալին վնասուած արուեստի գործերը:

Հ.- Իսկ կարելի՞ է խօսիլ այս երկու դպրոցների մասին:

Պ.- Թեւեւ նույնատիպ են, սակայն կիրարկուող միջոցները տարբեր են: Հակառակ այս սերտ կապերին, այս երկու միջոցները գործում են անջատաբար: Երկուսն էլ ունեն իրենց եւս առաւելութիւնները. եւ կարգ մը պարագաների՝ թերութիւնները: Ուստի կան վնասուածքի տեսակները, որոնք «պարտադրուած» են այս կամ մեթոտը: Իսկ կարգ մը պարագաների հարկադրաբար իրագործում են երկու մեթոտները միասնաբար: Իսկ պայմանաւորուած չէ ռուսական կամ եւրոպական դպրոցների առաւելութիւններով կամ թերութիւններով. այլ կախեալ է ստեղծագործութեան վնասուածքի տեսակից: Օրինակի համար, Լուվրի մէջ ես վերականգնել եմ մօտաւորապէս քսանհինգ եւրոպական

ԸԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԵՐԻՍՏՈՆԵՒՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐՈՆ
ԸՈՉԱԿԱՍԱՆ 1700ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ
«ԸԱՅՈՒԳԻ» ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ԶԵՂՉ - ՎԱՃԱՌԵ

- «Կատարելութեան Ուղին» 3,000 լ.ն.
- «Պատմութիւն Ա. Գրիգոր Լուսաւորիչի» 3,000 լ.ն.
- «Պատմութիւն Մայրոջ», Մ. Արթուրեանի 3,000 լ.ն.
- «Վարք Մաշտոցի», Կորին 3,000 լ.ն.
- «Վարդանանց Պատերազմ», Եղիշէ 3,000 լ.ն.
- «Աղանդներու Ընդուն», Ե. Կողբացի 3,000 լ.ն.
- «Թագուհի Շայոց», Ս. Խանգալուեան 3,000 լ.ն.
- «Լաու Յու Թաու Թէ Զինկ» 3,000 լ.ն.

ԾԱՆՈԹ.- Վերոյիշեալ 8 հատորները միասին կը վաճառուին բացառիկ գինով 20,000 լ. ոսկի, ըստ Ազգային գրականութեան (Պուրծ Համուտ) եւ «ՈՍԿԵՂԱՐ» գրատուն Ա. Փրկիչ եղեղեցույ դիմաց:

ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԸՆՏՐԱՆՔԸ...

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱԳԱՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՄԸ ԳԼՈՒԿՈՐ ՀԱՐՑԵՐԸ ՄԷԿՆ Է: ԸՆՏՐԱՆՔԸ. ՅԱԲԵԼԵԱԼ ԾԱԽՍԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼ ԿԱՄ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐ ԻՐԱԳՈՐԾԵԼ

Գիտությունները մեզ, միև կողմից՝ նահանջ կ'արձանագրուի ընթացակարգի մեջ: Իսկ 12րդ դասարանին անոնք արդեն այլ երկիրներում աշակերտությանն են նախընտրում: Կրթությունը, թե՛ աշակերտները որքան երկար մնան ամերիկեան դպրոցներում մեջ, այնքան տեղափոխվում են կ'արձանագրեն:

Նոյնիսկ այսօր Ամերիկայի կրթական կազմակերպություններում մեծ մասը, բայց մանաւանդ ուսուցչական միությունները կր ժխտեն ձախողությունները ցնցիչ տարողությունը... Ի վերջոյ Ամերիկայի տնտեսությունը աշխարհի նախանձր կը շարժէ: Սակայն գործատուները կը դժգոհին երկրորդական վարժարանները չըլանաւարտ պաշտօնեաներու ուսման ցած մակարդակն եւ միլիոնաւոր տոյար կը ծախսեն անոնց կարողությունները բարեխաւելու համար: Ամէնէն չափազանց պետական վարժարաններուն մէջ 10 տարեկան աշակերտներուն 75 առ հարիւրը կարողայ եւ գրել չի գիտեր: 17 տարեկան աշակերտներուն պարագային անգրաճանաչութեան համեմատութիւնը 14 առ հարիւր է: Ուսման ցած մակարդակը անհաւասարութեան գլխաւոր պատճառն է նոր տնտեսութեան մէջ յաջողութիւն կամ ձախողութիւն արձանագրած ամերիկացիներուն միջեւ: Միջին Ամերիկայի համալսարանները աշխարհի նախանձին աւարկան չեն: «Այո, բայց միայն յաւաքոյնները», կ'ըսեն մասնագէտները: Անոնց մեծ մասը երկար ժամանակ կը տրամադրէ «յրացուցիչ» նախնական գիտելիքներ փոխանցելու համար: Հարցեր կան նոյնիսկ բարձրագոյն մակարդակի վրայ: Համալսարանները չեն կրցած քայլ պահել համակարգիչի մասնագէտներու պահանջին հետ: Միացեալ Նահանգներու արհեստագիտութեան մեծագոյն կեդրոնները Միլիթոն Վերիլի ճարտարագէտներուն 30 առ հարիւրը ստաբիլացի է եւ մեծ մասը գաղթած է Երրորդ Աշխարհէն: Ինչպէս ժամանակին ինքնաշարժները կը ներածէր Ամերիկան, այժմ ստիպուած է այլ երկիրներու «ուղեղները» ներածել:

Հետեւեալը Ամերիկայի կրթական համակարգին ձախողութեան սրբագրումը, մանաւանդ երկրորդական վարժարաններուն մէջ, ամերիկացիներուն ամէնէն կարեւոր ներքին հարցն է: Այ կոր, որ կը վայելի ուսուցչական միություններու գորակցութիւնը, կ'առաջադրէ յաւելեալ գումարներ յատկացնել դպրոցներու: Ան կը խոստանայ 10 տարեան ընթացքին 115 միլիարտ տոյարի օգնութիւն տրամադրել նախադպրոցական կրթութեան, ինչպէս նաեւ 100 հազար նոր ուսուցիչներ աշխատանքի յիշելու համար: Միւս կողմէ, ճորձ Պուշ կ'ըսէր որ մասնաւոր փոխարէնը կ'ազգէ ամէն տարի քննութեան ենթակելով որոշ աշակերտները եւ ձախող աշակերտներուն ծնողներուն գումարներ յատկացնել, որպէսզի իրենց գաւակները աւելի յաւ դպրոցներ ուղարկեն:

Ամերիկացի կրթական իրենց քուէները տայ դպրոցներու յաւելեալ նիւթական օգնութիւն յատկացնելու կամ անկէ առաջ՝ կրթական համակարգը յեղաշրջելու ընտանքներուն, ապա տեսնել, թէ արդեօք պէ տք է աւելին ծախսել:

Սակայն իրականութեան մէջ Ամերիկայի պետական դպրոցները «սովահար» վիճակի չեն մտնուած: Երկրին ազգային եկամուտին մ առ հարիւրը կը յատկացուի տարրական եւ երկրորդական ուսումը: Միացեալ Նահանգներին ետք միայն Դանիան է Քանադան աւելի մեծ յատկացումներ կը կատարեն: Տարբիւնակը այն է, որ կրթական տաղանդը եւ հարուստ ու աղքատ դպրոցներու միջեւ մակարդակ տարբերութիւնը կ'ազգէ չունի առաւել կամ նուազ նիւթական ապահովութեան հետ: Կարգ մը քաղաքային դպրոցներ

ժողովրդավար Կուսակցութեան թեկնածու Այ կոր կ'առաջարկէ 10 տարուան ընթացքին 115 միլիարտ տոյար յատկացնել կրթական բազմաւատեակ ծրագիրներու համար, փոքրացնել դասարանները եւ բարելաւել ուսուցիչներու մակարդակն ու աշխատավարձը, ակնցնել կրթական արդիւնները, կառուցել նոր դպրոցներ եւ արդիականացնել հիմքերը, հիմնել նախապատրաստական դպրոցներ:

արուարձաններու դպրոցներէն նուազ դրամական օգնութիւն կը ստանան, ուրիշները՝ աւելի: Ամերիկայի ամէնէն աղքատ շրջաններէն՝ Ուաշինկթոն Տի. Մի. դպրոցները իւրաքանչիւր աշակերտի համար կրկնապատիկ կը ծախսեն, քան Թեքսասի արուարձանային դպրոցները: Դպրոցներու ձախողութիւնը նիւթական կարիքի հետեւեալք է ի համարուիր:

Մինչ Այ կոր կ'առաջարկէ պետական հսկայական դպրոցները աւելի փոքր մասերու բաժնել եւ յաւելեալ ծախսեր կատարել, կարգ մը մասնագէտներ աւելի անհրաժեշտ կը նկատեն կրթական համակարգի արմատական փոփոխութիւնը: Բարեկարգումները արդիւնք տուած են հոն, ուր փորձարկուած են: Օրինակ, Թեքսասի մէջ ուսման մակարդակի տարբերութիւնը նկատառելի կերպով փոքրացած է սպիտակամորթ եւ ոչ սպիտակամորթ աշակերտներու միջեւ, երբ նահանգները աշակերտներուն ուսման մակարդակը որոշող քննութիւնները պարտադրած է (սոսնիկ նախընտրել յոյսով): Ուսման բարձրագոյն մակարդակը արձանագրուած է Քրննթըթիքթիքթի մէջ, ինչ որ արդիւնք կը համարուի խոստ քննութիւններու եւ ուսուցիչներու աւելի բարձր ամսականութեան:

Այսուհանդերձ կարելի էլ փաստել, թէ կրթական համակարգի յեղաշրջումը անպայման պիտի բարելաւէ մակարդակը: Միլիոնաւոր ամերիկացիներ նոյնիսկ հրաժարած են դպրոցական ամբողջ համակարգէն եւ տան մէջ կրթութիւն կու տան իրենց գաւակներուն: Միացեալ Նահանգներու նման բազմաճիւղ հաւաքականութիւններով երկրի մը մէջ կրթական մտեցումները մեծապէս կրնան տարբերիլ: Մասնագէտներու կարծիքով, քուէարկողներ նախ պէտք է ճամուցուին, որ կրթական համակարգին մէջ մրցակցութիւնը անհրաժեշտ է: Նախագահական թէլ այլ ընտրութիւններու աւիթով անոնք պէտք է քուէարկեն այն թեկնածուներուն, որոնք բայց ամերիկեաններն են պատասխանատուութիւն կ'առաջարկեն ներմուծել համակարգի մը մէջ, որ երկար ժամանակ ի վեր անդամալուծուած է ուսուցիչներու եւ անոնց պաշտպաններուն մեծանշուրհին պատճառով:

«ՅՈՅՄԻ ԳՈՐԾՕՆԸ»

ԿԻՁԵՆ ՎԱՐ ԶԳԱՅԱԶՈՒՐԿ ԵՐԻՏՏԱՍԱՐԴՈՒՄՆԵՐ ՄԸ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՄՔ ԿԸ ՎԿԱՅՈՒԻ ՀՅՐՎԸՐԵԸ ՀՍՄԱՆԱՍՐԱՆԵՆՆ ԻՐԱԳՈՐԾԵԼՈՎ ԱՆՎԱՐԵԼԻՆ

Հարվըրտ համալսարանի ուսանողներն Պուրթ Էլիսըն այս գարնան կը ներկայացնէ իր ատարածառը «Յոյսի գործօնը անկուսական պատմութիւն-երիտասարդներու քով» գիտական վերլուծումը տեղեկութիւններով յագեցած:

Սակայն Էլիսընի կեանքը ինքնին ուսումնասիրութեան լաւ ցուցիչ մը կը կրնայ ըլլալ: Էլիսըն 7րդ դասարանի աշակերտ պիտի ըլլար, երբ դպրոցին առաջին օրը ինքնաշարժ մը բախեց ցաւ իրեն: 36 ժամ մահաքունի մէջ մնալ ետք, երբ աչքերը բացուեցին, վրիճի վար գազապարկ էր: Անոր առաջին հարցումներն էր. «Երբ դպրոց պիտի վերադառնամ, արդեօք ետ պիտի մնամ»: 7ակտակ վրիճի վար անդամալուծութեան, Էլիսըն ատարած է տարրական ուսումը, աճցած է դպրոցական բոլոր կարգերը եւ այս ամիս կրթական իր ողջակեանք պիտի ատարէ Էյ. մայնր միջինով. պատկառարարութեամբ վկայական մը ստանալով Հարվըրտը, հոգեբանութեան եւ կենսաբանութեան մէջ:

Իրաքանչիւր դասապահի 8րդ դասարանէն սկսեալ: Իր ամուսինն ու պատանի գաւակը Նիւ եորք ձգելով ան իր աղջկան հետ տեղափոխուած է Հարվըրտի գիշերօթիկ: Այնուհետեւ երկուքը Գոնիսկ վարչական մը իրարմէ չեն բաժնուած: «Երբ բարեկամներու հետ եմ կամ առանձին կ'ուզեմ ըլլալ, մայրս գիտէ. թէ երբ պտք է հետնաւա», կ'ըսէ Էլիսըն: Այսուհանդերձ անոնք միշտ ալ գիրարկ լսելու չափ մօտ եղած են: Ժամ Սարիի ուսուցչութեան առաջին եւ վերջին օրը իր աղջկան պատահած արկածին օրն էր: Այնուհետեւ մը 24 ժամ խնամք տաժող հիւ անդապահուիկէ մը աւելին եղած է: Թե՛ն Էլիսըն իր գրաւոր պարտականութիւնները կը կատարէր ծայրունով աշխատող համակարգիչի մը միջոցով եւ իր ուսումնասիրութիւններուն համար կ'օգտագործէր ինքնընթաց, սակայն մայրն էր, որ կը դարձնէր «Հարթ ափ Տարքմուտ» մնաց հիղքերու էջերը: Ան նաեւ կը ծառայէր իբրեւ իր աղջկան աջ ձեռքը, զայն վեր բարձրացնելով, երբ Էլիսըն ըսելիք մը կ'ուզէրոր դասարանին մէջ: «Ես ջղային կարեւոր եմ, իսկ ան ուղեղը», կ'ըսէ Էլիսընի մայրը:

Էլիսըն Հարվըրտի համալսարանին տարածքներուն վրայ ապրած է իր ուսանողութեան 4 տարիներուն: Աշակերտած է անուանի փորձերտներուն եւ ինքնամէ է ֆիզիքայեան անկարգերու պաշտպանութեամբ զբաղող ուսանողական միութիւն մը: Սակայն ան կը խոստովանի. թէ մայրը, ինչպէս նաեւ հայրը, կրտսեր եղբայրն եւ երեք քոյրը իրենց տղայանիքի շնորհիւ կարելի դարձուցած էին իր համալսարանական ուսումը: Էլիսընի գիշերօթիկ սենեակը սարքաւորուած էր Հարվըրտէն արիեստագոններու կողմէ. օտարուած էր իր անտանոցային անկողնով մը, վեր բարձրացող փոքր գործիքով մը, ահագնագով եւ դուռ բացող ելեկտրոնիք կազմածով: Երբ Էլիսըն արձանագրութեամբ օփերայի պատմութեան դասընթացքի մը, դասարանը փոխադրուեցաւ այլ

չէնք մը, որովհետեւ անուանոր արժողով կարելի չէր հոն բարձրանալ: Իր կուռքերն զերասան Քրիսթօֆըր Ռիփի պէս, Էլիսըն կը խոստովանի, թէ տիրութեան պահեր կ'ապրի, մտանաւոր երբ երազին մէջ կը վերադառնա մանկութեան պարի դասերը: Ան երբեք չ'ուզեր հանդիպիլ այն մարդուն, որուն ինքնաշարժը բախած էր իրեն. երբ դպրոցէն տուն կը վերադառնար քալելով: Արկածին պատճառով ծեղքեր յառաջացած էին անոր գանկին, ողնայարին եւ մարմնին գրեթէ բոլոր ոսկորներուն մէջ: Սակայն ան ռիսկի գիցք անդամալուծած անձին դէմ:

«Եթէ 10 տարի շարունակ գայրոյք պահած ըլլայի մէջս, չափազանց սպառիչ պիտի ըլլար ասիկա», կ'ըսէ ան:

Թե՛ն Էլիսըն փայլուն աշակերտուիկ էր դպրոցին մէջ եւ 1600ի վրայ 1510 ցիչ պատահով մը էր տարեվերջի քննութիւններուն, սակայն երբեք չէր երեւակար, որ կրնար Հարվըրտ հասնիլ. միակ համալսարանը, որ կրնար Հարվըրտ հասնիլ: «Մտածեցի, որ ընդունուելու պարագային նախադրեալի մէջ պիտի առնէի եւ պիտի կատարէի», կը վերոյնշէ ան: Սակայն երբ ընդունուած է, Հարվըրտի համալսարանին պատասխանատուները «Դերակուսեան» ծիգեր թափած են, որպէսզի Էլիսըն համալսարան յաճախէ: Անոնք ոչ միայն կրթարդակ պահոված են Էլիսընի, այլ նաեւ հոգացած են անոր բժշկական ծախսալից կարիքները: Այս ամառ, շրջանաւարտ ըլլալ ետք, Էլիսըն քանի մը ամիս պիտի աճցնէ իր ընտանիքին հետ, ապա կը ծրագրէ գրել իր ինքնակենսագրութիւնը եւ կը յուսայ ճամբորդութիւններ կատարել իր օրինակով միջին ուժ ու խթան դասաւարտ համար: «Որեւ տեղ մարդիկ քաջալերանքի կարիքը կը զգան, կ'ուզեն մնալ վարչերու մէջ գտնուիլ», կը բացատրէ ան:

... ՄԻՆՉ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ ԿԸ ՎԻՃԻՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱԼ ԴԴՐՈՑՆԵՐ ԽԱՐԵԼՈՒ ԿԸ ՄԴԵՆ ԻՐԵՆՑ ՈՒՍՈՒՅԻՉՆԵՐԸ՝ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿ ԾՇՂՈՂ ԸՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐԴԻՒՆԸ ԲԱՐԵԼԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ուսչիկերը իր դպրոցներէն մեկուն մէջ ուսուցչունի մը արդէն անհրաժեշտ էր եւ քիչ մը շղայանցած, որ Տրոյ դասարանի իր աշակերտները քննութիւններուն ցած արդիւնք բերած էին: Իսկ գիտողութիւնը չուշացաւ: Իսկէ յիշու յիշու կրթարարներն ուստախանառու տնօրէնը հարց տուաւ, թէ ինչպէս կարգ մը աշակերտներ շատ աւելի լաւ արդիւնք արձանագրած էին նախորդ տարի:

Ութ տարուան ուսուցչունիին փորձառութեամբ գիտեր, թէ աշակերտներուն հետ անկեղծ վարուելը ոլորտի նպատակներուն ծախսը արժանիքը: Հետեւեալ անոնց ղիմեց. պատճառը գիտալու համար: «Պատասխանը ցնցիչ էր. «Որովհետեւ դուք հարցարանը սկիզբէն չէք տար եւ պատասխանները չէք գրէք»:

Հինգ ամիս ետք ուսուցչունիին գործէն վտարուած էր «անկարողութեան» պատճառով. ան քննալու եւ ուսելու կարողութեան իսկապարտմանը կը դիմագրաւէր: Սակայն վտարումին բուն պատճառը անոր բողոքի արշաւն էր այն ուսուցիչներուն դէմ, որոնք անցեալ տարի հսկած էին պետական քննութիւններուն: Միացեալ Նահանգներու տարածքին բազմաթիւ դպրոցները բակարգուած են իրաբեութեան ծուղակի մը մէջ, որ յալտնալու տեսեղծուած է աշակերտներու կրթական մակարդակ բարձրացնելու ձգտող քաղաքական շարժումի մը աղբիւրներ:

Նորագոյն դէպքը պատահեցաւ Յունիսի սկիզբը, Փոթոմաքի նախկին քաղաքի մէջ (Մերիլենդ), որուն տնօրէնը հրաժարեցաւ, երբ ծնողները բողոքեցին, թէ ուսուցիչները քննութեան հարցարաններու պատասխանները կու տային աշակերտներուն եւ անոնց կ'օգնէին շարադրելու մէջ:

Անվտանգութեան մթնոլորտ մը ստեղծուած է այնպիսի ժամանակ, երբ դպրոցներու վերակազմները քննութիւններու արդիւնքները բարելաւելու ճնշումին տակ կը գտնուին, մինչ տնօրէնները եւ ուսուցիչները պատասխանատու կը նկատուին աշակերտներու յաջողութեան: Այս օրերուն կրթական շրջանակներուն մէջ տիրապետող միւլթը իրաբեութիւնն է:

«Անվտանգութիւնը կը պատահի բարձր մակարդակի հետապնդող քննութիւններու ճնշումին տակ: Հարկ է բնեարկել նման պարտադրանքի մը իրականացումը», կ'ըսէ Միացեալ Նահանգներու Նախկին քաղաքապետ Տնօրէններուն Ընկերակցութեան նախագահը:

Ուսուցիչները կը դատաւարտեն կատարած օրինակներու իւրեքը, սակայն կը հասկնան, թէ ինչու է իրենց պաշտօնակիցները անտրամաբանական արարքներու կը դիմեն քննութեան լաւ արդիւնքներ պալանովելու համար: Ի վերջոյ այս արդիւնքները կ'որոշեն, թէ արդեօք անոնք դասաւանդելու կարողութեան ունին ի եւ կը ճշդեն, թէ ուր կրնան դասաւանդել:

Միայն վերջին 2 տարիներուն Նիւ եորքի, Թեքսասի, Վիրջինի, Օհայոյի, Ռոտ Այլենդի, Քոնեկտիկուտի եւ Մերիլենդի մէջ քննութիւն բացուած է ստուգելու համար ուսուցիչներու, տնօրէններու եւ դպրոցական պատասխանատուներու կողմէ քննութեան ճիշդ բարձրացնելու նպատակով կատարուած այսօրինակ կամ անվախ արարքները: Նման արարքներու հետապնդումը կը մրցի պետական չափանիշներ հատապնդող քննութիւններու լրջութեան հետ, մինչ նախագահային իշխանութիւնը պատիժներ կը սահմանեն այն դպրոցներուն եւ աշակերտներուն դէմ, որոնք կը ծախողին բարձր մակարդակի ձգտող պետական նոր քննութիւններուն մէջ:

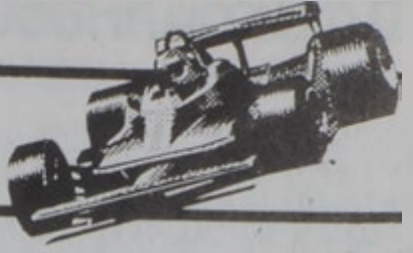
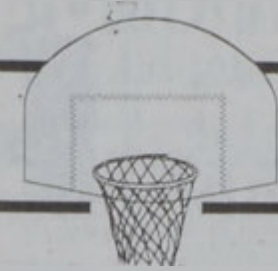
Այսուհանդերձ դպրոցական աշակերտները քննութեան ենթարկելու շարժումը տակաւին ժողովրդականութիւն կը վախել ծնողներու եւ քաղաքագետներու քով: Կրթական պատասխանատուները եւ կրթական քաղաքականութիւն մշակողները կը նշեն, թէ իրաբեութիւնը յաճախակի երեւոյթ մը է, երբ անոնք քաղաքականութեան մը մակարդակի ձգտող շարժում մը:

Սակայն օրինակաւ քննութիւնները այնքան արագ կը բազմանան, որ այլեւս կարելի չէ անտեսել զանոնք: Կարգ մը պարագայներու նոյնիսկ քրեական ամբաստանութիւններ կատարուած են: Թեքսասի մէջ փոխ վերահսկիչ մը օգնած է, որ տնօրէնները քննութիւններու արդիւնքը որոշեն 16 պատանիներու ինքնութիւնը գեղծելով եւ քննութեան չենեկայանցնելով ծախող աշակերտները:

Նիւ եորք քաղաքին մէջ իրաբեութիւնը այնքան տարածուած է, որ տեղույն դպրոցներուն ընդհանուր պատասխանատուն հրաժարեցաւ: Խաբէութեան դէպքեր հետագօտող պաշտօնակատար մը յալտնաբերեց ցնցիչ դէպքեր. քննութիւններու ընթացքին հսկող տնօրէն մը աշակերտներուն կը թէլապարտ իրենց պատասխանները գրել սեւագրութեան վրայ եւ պաշտօնակալ հարցաբանը կու տար միայն այն պարագային, երբ անոնք պատասխանները ճիշդ էին: Նիւ եորքի մէջ այլ դպրոցի մէջ 7րդ դասարանի ուսուցիչ մը հարցարաններուն պատասխանը կը ձգէր տաշելիքի մը քով, ապա աշակերտներուն կը յանձնարարէր իրենց մատիտները...:

Պարտապիք
Լ. ԿԻՒՂՈՅԵՆ - ՍՐԱՊԵՆՆ

Մ Ա Ր Ջ Ա Կ Ա Ն - Ա Շ Խ Ա Ր Տ

ՖԵՌԱՐԻ ՀԱՆԴԻՍԱԶՅԱԻ ՄՈՆՐԵԱԼԻ ԿՐԱՆ ՓՐԻՒՆ ՄԵՆԱՏԵՐԸ

Երեկուան մրցումին «տաք» մեկնարկը:

Ֆորմուլա 1-ի 2000-ի աշխարհի ախոյեանութեան 8րդ հանգրուանը՝ Մոնթեալի կրան փրին տեղի ունեցաւ երէկ եւ ցարդ այս տարւան ամենէն հետաքրքրական եւ վերիվայրուններով յատկանշուած մրցումը եղաւ:

Եթէ մէկ կողմէ Ֆեռարիի րոյզ վարորդներուն՝ գերմանացի Միքայէլ Շումախերի եւ պրաչիլցի Ռուպենս Պարիքելլոյի շնորհիւ մենատիրութիւն հաստատեց, միւս կողմէ այլ «հերոս» մը եղաւ նաեւ... սաստիկ անարեւը, որ տակնուվրայ բրաւ ամբողջ մրցումին խաղաքարտերը:

Երեկուան մրցումը ամենէն աւելի եղաւ ի վնաս Մաքլարքի: Բրիտանացի Տէյվիտ Քուլթարտ աւարտեց եօթներորդ դիրքին վրայ, իսկ ֆինլանտացի Միքա Հաքիւնէն՝ չորրորդ:

Եթէ Շումի եղաւ անտեղիտալի եւ հանդիսացաւ առաջին, իսկ երկրորդ դիրքը գրաւեց Պարիքելլո, շատ լաւ արդիւնք արձանագրեց իտալացի ձիաքարտ Տիպի-քելլա (Պիլիքոն), գրաւելով երրորդ դիրքը:

Շումախեր այժմ 22 կէտի առաւելութիւն մը ձեռք ձգեց ընդհանուր դասաւորման մէջ: Բրիտանացի Տէյվիտ Քուլթարտի վրայ, մինչ Ֆեռարի 18 կէտի առաւելութիւն՝ Մաքլարքի վրայ:

Մրցումին ամենէն հետաքրքրական բաժինը եղաւ այն պահը, երբ յանկարծ սկսաւ անարեւը: Ինքնաշարժները մէկը միւսին հետեւէն իրենց «շունչը առին» փիթ սրտի, փոխելու իրենց անհիւստի: Այնուհետեւ սկսան փխթի վրայ սահանքները, որոնցմէ ամառան չմնաց նոյնիսկ պարագլուխի դիրքը գրաւող Շումի, որ սահալան «սաճան ապտեցաւ»:

Չափող ելոյթներ ունեցան Ժակուարի տղաքը՝ բրիտանացիներ Էտի Ըրվալն եւ ձոնի Հեպարթ, որոնք վրիպեցին իրենց ինքնաշարժներու անկայուն վիճակին:

Վերջապէս, անըստու եղաւ երկրին տղան ժաք Վիլի-ձով (ՊԱՐ), որ մրցումի աւարտէն միայն 4 լէփ առաջ բախեցաւ Ռայֆ Շումախերի (Ուիլիքոն), եւ անոնք դուրս մնացին:

Ստորեւ՝ ընդհանուր դասաւորումը՝ 8րդ հանգրուանի աւարտին.

ԿԵՏ	
1.	Միքայէլ Շումախեր (Գերմանիա) Ֆեռարի 56
2.	Տէյվիտ Քուլթարտ (Բրիտանիա) Մաքլարք 34
3.	Միքա Հաքիլքելլա (Ֆինլանդիա) Մաքլարք 32
4.	Ռուպենս Պարիքելլո (Պրագի) Ֆեռարի 28
5.	Ճիակաքարտ Ֆիլիքելլա (Իտալիա) Պեճեթոն 18
6.	Ռայֆ Շումախեր (Գերմանիա) Ուիլիքոն 12
7.	Հայնզ - Հարալտ Ֆրեյցըր (Գերմանիա) Ճորտը 5

ԿԵՏ	
1.	Ֆեռարի 81
2.	Մաքլարք 66
3.	Պիլիքոն 18
4.	Ուիլիքոն 15
5.	Ճորտը 10
6.	ՊԱՐ 6
7.	Սաուտըր 3
8.	Մալուար 3
9.	Արոզ 3

ՊԼԱՔԵԹՊՈԼ ԷՆ ՊԻ ԷՅՑ

ՓԵՅՍԱՐԸ - ԼԵՅՔԱՐԸ՝ 3 - 2

Էն Պի. Էյ. ի աւարտական 5րդ ճակատումին (ընդամենը 7), Իտալիան ֆլյորից իր գաշտին վրայ ծանր պարտութեան մատնեց Լուս Անճելլոս Լէյթրոյր՝ 120 - 87 արդիւնքով: Այժմ անոնց միջեւ արդիւնքը 3 - 2 է, ի նպատակ Լէյթրոյր: Մնացեալ երկու հանդիպումները տեղի կ'ունենան Լուս Անճելլոսի մէջ, ինչ որ անշուշտ մեծ աւելիք մը եւ առաւելութիւն մըն է Լէյթրոյրի համար՝ տիրանալու տիտղոսին:

5րդ ճակատումին հերոսները եղան ֆլյորիցի երկու աստղերը՝ Ճէյլոն Ռոզ եւ Ռեճի Միլլոր: Առաջինը նշանակեց 32 կէտ, իսկ երկրորդը՝ 25:

ԼՈՂԱՐՇԱՐ ԹՈՄ ՄԱԼԶՕ ՆՈՐ ՄՐՅԱՆԻՇ ՀԱՍՏԱՏԵՅ

Ամերիկացի Թոմ Մալջօ թիմեանիկ յոյի աշխարհի նոր մրցանիշ հաստատեց երկէ, արձանագրելով 1'55"18 արդիւնք մը: Նախորդ մրցանիշը կը պատկանէր ռուս ֆանթրաթովի, որ ֆաննի (Ֆրանսի) մէջ 1995ին արձանագրած էր 1'55"22 արդիւնք մը:

23 տարեկան Մալջօ կը նկատուի Սիտնիի մէջ կայանալիք Ողիմպիականին խոստմնայից տարրերէն մէկը, ինչպէս նաեւ ռսկի մետալի գլխաւոր թեկնածուներու շարքին կը դատուի ան:

ԵՒՐՕ-2000 - ԱՆԳԼԻԱ 34 ՏԱՐԻ ԵՏՔ Ի ՎԵՐՉՈՅ ՅԱՂԹԵՅ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ՝ 1-0 - ՄՊԱՆԻԱ, ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ ԵՒ ԵՌԻԿՈՍԼԱԻԻԱ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Եւրօ-2000ի մրցաշարքի ծիրէն ներս շարքավերջին տեղի ունեցան 4 մրցումներ, որոնցմէ սակայն ամենէն աւելի լուսարձակները խլողը եղաւ Գերմանիա - Անգլիա սպասուած ճակատումը (Շաբաթ օր), նոյնիսկ եթէ անհիւստի շեղաբարձր մակարդակի:

34 տարի երկար սպասումէ ետք (1966ի Մոնտիալի աւարտականէն ի վեր), անգլիացիք ի վերջոյ կրցան յաղթանակ մը արձանագրել Գերմանիոյ դէմ (1-0): Մրցումին «որք» կողը նշանակեց խմբապետ Էլըն Շիրրը, գլուխով:

Պետք է ըսել, որ Գերմանիա աւելի առիթներ ունեցաւ կող նշանակելու եւ աւելի լաւ ելոյթ

արդէն իսկ եւ անոր հաշիւը շատ հաւանաբար այժմէն սկսած են տեսնել «լեծ»երը: Փորթուգալ ապահովեց Բ. հանգրուանի իր տուսը (քառորդ աւարտական), մինչ Ռումանիա, Գերմանիա եւ Անգլիա վերջին եւ Յոյ հանգրուանին մրցումներու արդիւնքներէն կախեալ են: Անոնցմէ մէկը պիտի միանայ Փորթուգալի: Թուրքիան սակայն հաշիւներով, անոնք բոլորն ալ հաւանակաւորութիւն ունին տակաւին անցնելու յաշորդ հանգրուան:

ՄՊԱՆԻԱ - ՍԼՈՎԵՆԻԱ՝ 2 - 1

Գ. իմբակէն ներս երէկ տեղի ունեցան Ա. հանգրուանի երկրորդ մրցումները. առաջին

Քոսթիցա (աջից) կը ճշանակէ Ռումանիոյ դէմ Փորթուգալի մետասաներորդ պահու կողը:

մը ունեցաւ քան Անգլիան, սակայն «գուռակը կլոր է» ուսմիկ հասկացողութիւնը փաստօրէն հող շահեցաւ...

Մրցումին նախօրեակին թէ աւարտին, անգլիացի համակիրները, աւելի ճիշդ՝ իտալիկները տակնուվրայ ըրին Շարլըրուս (Պելճիքա) քաղաքը: Ուտիկանութիւնը ձերբակալեց աւելի քան 900 հոգի: Եւ. Է. Է. Ա. անպարտեց Անգլիան վերջին անգամ ըլլալով: Նման այլ պարագայի, Անգլիա դուրս պիտի դուրս մրցաշարքէն: Անգլիոյ վարչապետ Թոնի Պլեյ եւս այս իմաստով պարզից կը կանգնի Եւ. Է. Է. Ա.ին (Եւրոպայի ֆետերալիստ):

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ - ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Հոլանտայի Անն-հայլ քաղաքի դաշտին վրայ, Շաբաթ գիշեր, Փորթուգալ 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ռումանիան, յետոյք եւ հետաքրքրական մրցումի մը: Ամբողջ 90 վայրկեան, Փորթուգալ տիրապետեց եւ ցուցադրեց քարձր մակարդակի խաղարկութիւն, թէեւ ռումանացիք իրենց կարգին երբեմն վտանգեցին կապակերպելու հակայարձակումներով:

Մրցումին կողը նշանակեցաւ կորսուած վայրկեաններուն: Իրաւարարը կը պատահատուէր սուլել աւարտը, երբ ֆաուլի մը վրայ, Լուիս Ֆիլիպի օվրը կրկին մէջ գուռով շարունակեց Ռումանիայի նշանակելու գեղեցիկ կող մը: Փորթուգալ երկրորդ մրցումին ըլլալով կը տպաւորէ իր արդիական խաղաձով: Անհիւստի խաղարկութեան կողը, կա իրաւարար տուրքայտըրը մը կը նկատուի

կեան մը ետք Խոսեպա Էքսթրալերիա նշանակեց Սպանիոյ յաղթանակի կողը:

Մրցումին ետք, Սլովենիոյ մարզիչ Սրեքօ Քաթանէշ յայտնեց, թէ հակառակ Սպանիոյ արձանագրած յաղթանակին, իր կապակերպութեան անըստ եւ թէ սպանացիք իր կապակէն աւելի լաւ մրցում մը չկատարեցին:

Սպանիոյ մարզիչ Քամաչօ, իր կապակէն արձանագրած այս յաղթանակէն ետք ըսաւ, թէ վինք քննադատողները այսպիսով կը տարբարէն փակել իրենց բերանները, թէեւ անոնք ֆուլբոլիստայիքն ալ գաղափար չունին:

Սլովենիոյ դէմ տեղի ունեցաւ մրցումին նախօրեակին Քամաչօ իր կապակէն ներս կատարած էր չորս փոփո-

Էլըն Շիրրը կը տօնէ իր ճշանակած կողը:

տը Սլովենիան: Իր առաջին մրցումին, Սպանիա 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ռումանիան, յետոյք եւ հետաքրքրական մրցումի մը: Ամբողջ 90 վայրկեան, Փորթուգալ տիրապետեց եւ ցուցադրեց քարձր մակարդակի խաղարկութիւն, թէեւ ռումանացիք իրենց կարգին երբեմն վտանգեցին կապակերպելու հակայարձակումներով:

Մրցումին կողը նշանակեցաւ կորսուած վայրկեաններուն: Իրաւարարը կը պատահատուէր սուլել աւարտը, երբ ֆաուլի մը վրայ, Լուիս Ֆիլիպի օվրը կրկին մէջ գուռով շարունակեց Ռումանիայի նշանակելու գեղեցիկ կող մը: Փորթուգալ երկրորդ մրցումին ըլլալով կը տպաւորէ իր արդիական խաղաձով: Անհիւստի խաղարկութեան կողը, կա իրաւարար տուրքայտըրը մը կը նկատուի

Ռաուլ կը ճշանակէ Սպանիոյ առաջին կողը:

րութիւն մը արձանագրելէ ետք Սլովենիոյ հետ:

Մինչ Եուրոպայի կ'արձանագրէր իր առաջին յաղթանակը, անդին Նորվեգիա ոչ միայն կը կրէր իր առաջին պարտութիւնը, այլ նաեւ կը կորսնցնէր պարագլուխի դիրքը:

Սաւօ Միլոշեւիչի կողմէ նշանակուած կողը (8րդ) բաւարար եղաւ, որ անոր կապակէն արձանագրած յաղթանակէն անհիւստի անգլիացիք մէկ կէտի առաւելութիւն ունենալով յաջորդաբար Սորվէտիոյ եւ Սպանիոյ վրայ:

Իր վերջին մրցումին, Եուրոպայի եթէ հաւասարողութիւն մը արձանագրէ Սպանիոյ հետ, պիտի ապահովէ

պարտականութիւն տուսը, մինչ Նորվեգիա պէտք է անպայման պարտութեան մատնէ Սլովենիան, միանալու համար Եուրոպայի:

Հետեւաբար այս մէկը տեղի ունենալու պարագային Սպանիոյ վիճակը կրնայ դառնալ մտահոգիչ: Անհիւստի վերջին մրցումին անպայման յաղթանակի մը պէտք ունի մրցաշարքէն դուրս չմնալու համար:

Երեկուան մրցումին, Եուրոպայի յառաջապահ Մաթեյա Քեպլան իր դաշտ ներկայանալէն մէկ վայրկեան ետք կարմիր քարտ ստացաւ (88րդ). կոշտ թաքքիլի պատճառով:

ԱՅՍՕՐԻ ԻՏԱԼԻԱ - ՇՈՒԷՏ ԵՒ ՊԵԼՃԻՔԱ - ԹՈՒՐԿԻԱ

Բ. իմբակէն ներս այսօր տեղի կ'ունենան Ա. հանգրուանի երրորդ եւ վերջին մրցումները, որոնց արդիւնքներուն լուսին տակ կը յատկանշալ քառորդ աւարտականի հասնող երկրորդ խումբին ճակատագիրը:

Պարագլուխի դիրքը գրաւող Իտալիա, որ իր կատարած նախորդ երկու մրցումներն ալ յաղթանակով աւարտեց, արդէն իսկ ապահոված է յաջորդ հանգրուանին տուսը. այսօր անհիւստի կատարէ վերջին մրցումը Շուէտի դէմ, Այնտոնվընի մէջ, ժամը 21:45ին (Պէլլոթի ժամով): Այսօրուան երկրորդ մրցումը տեղի պիտի ունենայ միեւնոյն ժամուն, Պելճիքայի եւ Թուրքիոյ միջեւ՝ Պրիքսէլի մէջ:

Շուէտ յաջորդ հանգրուան հասնելու համար պէտք է անպայման յաղթանակ մը արձանագրէ, ինչպէս նաեւ միաժամանակ Պելճիքա պէտք է պարտուի Թուրքիոյ կապակէն, ինչ որ դիւրին ըլլալիք բան չէ...

Պելճիքայի համար յաղթանակին կողքին հասարակութիւնն ալ բաւարար պիտի ըլլայ, որ պէսպի անհիւստի ապահովէ քառորդ աւարտականի մրցումին տուսը եւ միանայ Իտալիոյ:

Ըստ նախատեսութեան, Պելճիքա դրժարութիւն պիտի չունենայ Թուրքիոյ դէմ ապահովելու մէկ կէտ. Պելճիքայի մարզիչ Ռուպեն Ուասէթ յայտնաւորեց կը կողմնակից իր մարզիկները. ըսելով, եթէ անոնք հաւասարութիւն արձանագրելու նպատակով դաշտ ներկայանան, կըրնան ձախողիլ, հետեւաբար միայն յաղթելու վրճառականութեամբ դաշտ ներկայանալն է իրաւալակար:

Պելճիքա իր չորս հանդիպումներուն պարտութիւն չէ կրած Թուրքիայէն: Անհիւստի անոնցմէ երկուքին արձանագրած է երկու յաղթանակ (1996ին եւ 1997ին), Մոնտիալի պտուսի մրցումներուն:

Իտալիոյ դէմ մրցումին, Շուէտի մարզիչ Թոմի Ստեքպերկ կրնայ դժուարութիւններ ունենալ, որովհետեւ անոր կապակէն երբեք հիմնական մարզիկ պիտի չկարենան դաշտ ներկայանալ: Յետապահներ Բոլանտ Նիլսըն, Տեքի Լիքիչ եւ յառաջապահ Քեյթ Ընտըրսըն բոլորն ալ վիրաւոր ըլլալով պիտի չկարենան դաշտ ներկայանալ այս կարեւոր եւ ճակատագրական մրցումին համար:

Իտալիա - Շուէտ մրցումին իրաւարար պիտի ըլլայ Մելօ Փերէյրա (Փորթուգալ), իսկ Պելճիքա - Թուրքիա մրցումին իրաւարարը՝ Քիլ Միլթըն Նիլսըն (Դանիա):

ՆՈՐՎԵԳԻԱ - ԵՌԻԿՈՍԼԱԻԻԱ՝ 0 - 1

Լիեթի մէջ երէկ գիշեր տեղի ունեցած մրցումը Նորվեգիոյ եւ Եուրոպայի միջեւ վերջ գտաւ երկրորդին յաղթանակով (1 - 0). անհիւստի այսպիսով յաջողեցաւ արձանագրել մրցաշարքին իր առաջին յաղթանակը, 3 - 3 արդիւնքով հաւասար

